

seruanda dicebat. Audiente hæc Tyberio^a ac silente, magnis vtrique contentiõibus acta,^b sed res dilata. Et certamen Gallo aduersus Cæsarem exortum est. Nam censuit in quinquennium magistratuum comitia habenda: vtque legionum legati, qui ante præturam ea militia fungebantur, iam tum prætores destinarentur: princeps duodecim candidatos, in annos singulos, nominaret. Haud^c dubium erat, eam sententiã^c altius penetrare, & arcana Imperij tentari. Tyberius tamen^d quasi augeretur potestas eius, dissertit, graue^e moderationi suã^f tot eligere, tot differre: vix per singulos annos^g offensiones vitari, quamuis repulsam propinqua spes soletur: quantum odii fore ab his, qui vltra quinquennium proiciantur: vnde prospici posse quæ cuique tam longo temporis spatio^h mens, domus, fortuna: superbire homines etiam annua designatione,

OBSERVATIONES

a Silentium principis inter duos contententes, quorum alter reuera fauet ipsi, est mera approbatio eorum, quæ ab hoc dicuntur.

b Haud dubium est, quin semper præualeat ea sententia, quæ principi placet, etsi est iniqua.

c Cum arcinum imperij in hoc potissimum consistat, vt princeps omnia ad vnum se trahat, certe nouus princeps tria semper obseruabit; quorum primum est, vt magistratus non sint diuturni; ne longo spatio temporis ipsorum potentia corroboretur, nam quantum veræ potentie, & autoritatis magistratibus accedit, tantum d. m. de potentia principis demit. Itaque dabit operam vt sint annui. Secundum est, vt id agat, qui penes vnum se, nec quæuis alium sit liberum arbitrium, summumque ius creandi magistratus eos, quos vult. Sic enim temp. in sua manu habebit, cum eos, qui magistratum gerunt, suam dignitatem principi acceptam referent; & qui honores ambiunt, cum eos se non nisi beneficio principis consequi posse vident, huius non modo acta, sed & natus in singula momenta obseruabunt. Tertium est, vt omnium, quibus dignitates tradi possunt, ita princeps rationem habeat, vt paucos nominet, vtrique proximo anno creandos, hos cum iam sibi deuinxerit, alios quoque insequentibus annis ead. m. ratione obstringere, sibi que firmare peregrat. Ita fiet, vt intra paucos annos vniuersam nobilitatem, atque adeo eos omnes qui honoribus inhiant, suo beneficio deuinctos habeat, hæc tria qui diligenter obseruabit vnus temp. in sua manu habebit. Hæc cum ita sint, non mirum est, sententiam Galli altius penetrasse, & arcana imperij tentasse. Siquidem hæc tria, quæ dixi, per eam eueriebantur, continebat enim tria capita; quorum primum est, vt in quinquennium haberentur comitia magistratuum: Secundum, vt non quos princeps vellent, sed legionum legati, qui prætura functi non essent, necessario prætores destinarentur. Tertium, vt princeps duodecim cand. datos in singulos annos nominaret, qui spatio quinquennij futuri erant sexaginta: quæ singula aperte pugnant cum ijs, quæ à me dicta sunt, quæque Tyberius quam diligentissimè obseruabat, vt ex singulis eius & dictis, & factis aperte colligi potest.

d Etsi reuera aliquid dicitur in principem, atque illud ipse, cuiusmodi est, intelligit, tamen debet dissimulare se, quoniam illa spectent, intelligere, eaque quæ dicta sunt, quam honorificentissimè potest, pro se interpretari. hoc modo intercludet aditum ceteris, quominus ea se sentire profiteri audeant, quæ ipsi sunt perniciofa.

e In omnibus, potissimum verò in maximi momenti rebus, princeps moderationem præ se ferre debet.

f Moderatio in eo potissimum consistit, vt sobriè de ijs, quibuscum nobis res est, iudicemus.

g Quemadmodum princeps omnium obsequio fruatur, ita omnium offensionibus vnus petatur.

h In hominibus hæc præcipuè spectari solent; mens, domus, fortuna.